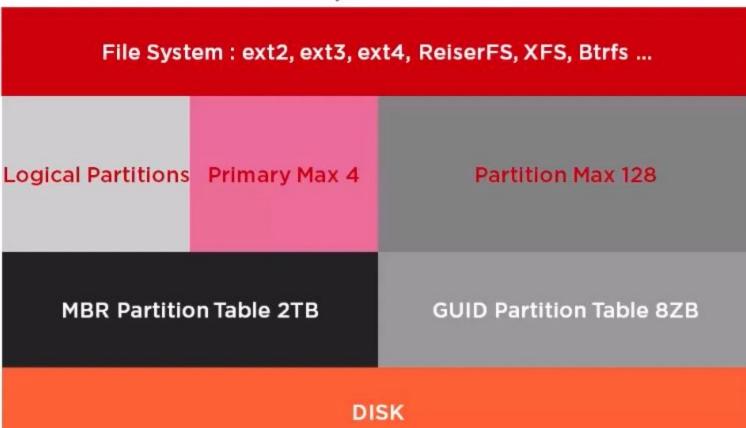
Файлова система

Linux File System Overview

Какво е файлова система?

- Контролира организацията, достъпа и съхранението на данни
- Основни функции:
  - Определя къде се намира файла, как се казва, какъв е неговия формат и размер;
  - Определя параметрите на файла;
  - Определя кои участъци от логическия раздел са свободни и кои не;
  - Определя максимален брой файлове във физически раздел;
  - Идр.

Логическа и физическа организация на ФС

- Логическа организация на ФС
  - Представяне на данните от файловата система под формата на файлове и директории
  - Възможност за изпълнение на команди върху файлова система
  - Предоставя API за останалите приложения за реализация на операции OPEN, CLOSE, READ, WRITE и др.
- Физическа организация на ФС
  - Борави с данните върху самото устройство (диск)

Как е организиран диска?

- Хард дискът е разделен на сектори (sectors)
- Определено количество сектори формират дял (partition)
- Всички сектори в един дял трябва да са съседни

Какво е MBR?

- MBR Master Boot Record
- Първият сектор от диска, който се използва за първоначално зареждане (boot) и стартиране.
- МВК обичайно е 512 байта, което съответства на един сектор
- https://www.ionos.com/digitalguide/server/configuration/what-is-mbr/
- Постепенно се замества от GPT
- https://www.diskpart.com/gpt-mbr/mbr-vs-gpt-1004.ht
  ml

Какво е дял и разделяне на дялове (partitioning)?

- Диска често се разделя на дялове
- Организирането по дялове подпомога организацията на файловете, сигурността и др.

Монтиране и демонтиране на файлови системи

- Монтиране процес, при който файловете на дадено устройство стават достъпни за останалата част от системата
- Демонтиране процес, при който се прекъсва достъпа до файловете, информацията, която е трябвало да се запише се записва и се позволява безопасното премахване на устройството

Блокови устройства в Линукс

- Блоковите устройств поддържат произволен достъп до данни, организирани във фиксирани по размер блокчета,
- Блокови устройства са, например хард-дисковете.
- За всяко блоково устройство съответства файл в /dev
- За да видите списък на блоковите устройства: 1sblk

За какво служи fsck?

- fsck (file system check) е инструмент в командния ред, който позволява проверка на консистентността на файловата система
- Fsck помага за поправени на проблеми във файловата система
- Fsck работи с различни файлови системи.
- Fsck е възможно спасение, когато файловата система не иска да се монтира или не се стартира.

За какво служи parted?

- Parted е известен инструмент за лесно управление на дялове.
- С негова помощ може да се създаде, изтрие или преоразмери дял, като да се избере и файлова система за конкретния дял.

Ext файлови системи

- Вид файлови системи (ext, ext2, ext3, ext4)
- Използват се сериозно в Линукс света
- https://opensource.com/article/17/5/introduction-ext4filesystem

Xfs файлова система

- Още една популярна в Линукс света файлова система.
- Тя е оптимизирана за висока производителност
- https://www.electronicdesign.com/industrial-automatio n/article/21804944/whats-the-difference-between-linu x-ext-xfs-and-btrfs-filesystems

Ntfs файлова система

- Файлова система разработена от Microsoft за Windows
- https://www.datto.com/library/what-is-ntfs-and-how-do es-it-work

Fat файлови системи

- Остаряла файлова система
- Използва се от някои флашки, дискети, дискове и др.
- https://www.guidingtech.com/11205/difference-betwee
  n-ntfs-and-fat-32-file-systems/

Благодаря за вниманието

Автор:

П. Р. Петров - преподавател по професионална подготовка по Програмиране в ПГЕЕ "К. Фотинов", гр. Бургас